

Εισηγητής: Γ. Ζαγκλιβερινός, Διευθυντής Ανθρώπινου Δυναμικού,
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ ΑΕ

Η ΠΟΡΕΙΑ ΤΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΠΡΟΣ ΤΟ 2020

ΧΗΜΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ

Ιστορικά η Χημική Βιομηχανία αποτελεί έναν από τους βασικότερους κλάδους που οδήγησαν ανεπτυγμένες χώρες σε γρήγορους ρυθμούς Οικονομικής Ανάπτυξης. Από στατιστικά στοιχεία, η Χημική Βιομηχανία παράγει το 15-20% του ΑΕΠ των ανεπτυγμένων χωρών. Για τον λόγο αυτό είναι ένας τομέας της Βιομηχανίας με στρατηγική σημασία που επηρεάζει άμεσα την ανάπτυξη πολλών άλλων Βιομηχανικών κλάδων που εξαρτώνται από πρώτες ύλες ή ενδιάμεσα προϊόντα για την παραγωγή των τελικών προϊόντων τους.

Επίσης, η Χημική Βιομηχανία αναγνωρίζεται ως σημαντικός πάροχος καινοτόμων λύσεων, αφενός για τους βιομηχανικούς κλάδους που εφοδιάζει και αφετέρου για την ανάπτυξη της οικονομίας.

Ειδικότερα σε Εθνικό επίπεδο, ο κλάδος της Χημικής Βιομηχανίας έχει όλες τις δυνατότητες αφενός να προσαρμοστεί στα νέα δεδομένα που δημιουργούν οι σημερινές συνθήκες και αφετέρου να καλύψει τις απαιτήσεις της αγοράς με οδηγό την καινοτομία και την χρήση νέων τεχνολογιών φιλικών προς το περιβάλλον με όρους βιώσιμης ανάπτυξης.

Στην εποχή μας η πρόκληση της προσαρμογής στα νέα δεδομένα , πέρα άλλων κρίσιμων μεγεθών για την οικονομία, απαιτεί μια βιομηχανία με ισχυρή βάση.

Άρα, η σημασία του κλάδου των Χημικών για την Ελλάδα και την περιφερειακή ανάπτυξη είναι σημαντική και έχει ισχυρή οικονομική σκοπιμότητα εφόσον βέβαια λειτουργεί με όρους ανταγωνιστικούς και διαθέτει αξιόλογο μέγεθος Βιομηχανίας και σύγχρονο και υγιές περιβάλλον ανάπτυξης.

Στο σημείο αυτό αξίζει να επισημανθούν ορισμένα χαρακτηριστικά της Ελληνικής Χημικής Βιομηχανίας :

(α) Οι Ελληνικές επιχειρήσεις είναι μικρού και μεσαίου μεγέθους με βάση τα διεθνή στάνταρ, αποτελούνται από ένα

μικρό αριθμό μονάδων χωρίς καθετοποίηση (αύλες) συγκριτικά με χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και αυτό δείχνει καθαρά την περιστασιακή της ανάπτυξη και την παντελή έλλειψη δομικού προγραμματισμού. Εξαίρεση αποτελούν τα Ελληνικά Πετρέλαια που διαθέτουν το μεγαλύτερο Πετροχημικό Συγκρότημα στην χώρα.

(β) Η λειτουργία της Χημικής Βιομηχανίας επηρεάζεται σημαντικά από την περιπλοκότητα της Ευρωπαϊκής και Εθνικής Νομοθεσίας και την γραφειοκρατία για την αποτελεσματική προώθηση των διαδικασιών. Έτσι, παρατηρούμε ότι η ποιότητα, η πολυπλοκότητα στην λειτουργία, ο τρόπος εναρμόνισης και επιβολής της νομοθεσίας αποτελούν ανασταλτικούς παράγοντες για την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων. Επίσης, η εγγενής αδυναμία του κράτους με την μη αποτελεσματική δημόσια διοίκηση, την έλλειψη κανόνων βιομηχανικής χωροθέτησης επιδεινώνουν περαιτέρω την ανάπτυξη και την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων της Χημικής Βιομηχανίας.

Επιπλέον, η επιβολή πρόσθετων μέτρων όπως η βιώσιμη ανάπτυξη και η σωστή εφαρμογή του REACH για την ασφαλή διαχείριση των Χημικών, έχει σημαντική επίπτωση στην ανάπτυξη λόγω του κόστους εφαρμογής και διαχείρισης αυτών και σε συνδυασμό με την παρούσα οικονομική κρίση.

Συνεπώς, αν λάβουμε υπόψη ότι δεν διαθέτουμε αξιόλογο μέγεθος Χημικής Βιομηχανίας, όπως άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης η ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων αποτελεί μια πρώτη σημαντική διαπίστωση και συνάμα ένα θέμα υψηλής προτεραιότητας.

Προς την κατεύθυνση αυτή πρέπει να επισημανθεί ότι η Χημική Βιομηχανία είναι ένας κλάδος στενά συνδεδεμένος με την καινοτομία. Παρουσιάζει υψηλό δείκτη εξόδων για έρευνα και ανάπτυξη και διαθέτει ανθρώπινο δυναμικό υψηλής εξειδίκευσης. Επιπρόσθετα οι επενδύσεις της θα πρέπει να είναι φιλικές προς το περιβάλλον, χρησιμοποιώντας τις καλύτερες διαθέσιμες Τεχνολογίες και Τεχνικές σε διεθνή κλίμακα. Για τον σκοπό αυτό, σε Εθνικό

επίπεδο είναι απαραίτητη η ενίσχυση με κίνητρα στην έρευνα και την ανάπτυξη και την πρόσβαση των επιχειρήσεων σε καινοτόμα προγράμματα που θα βελτιώσουν όχι μόνο τα κόστη που αφορούν την λειτουργία αλλά και την διεθνή ανταγωνιστικότητά τους.

Εξάλλου και ο CEFIC, το επίσημο Ευρωπαϊκό όργανο του κλάδου με αφορμή την αντιμετώπιση της κρίσης και την ταχύτερη ανάκαμψη του κλάδου, προτείνει προς την Ευρωπαϊκή Ένωση, την ανάπτυξη μιας εναρμονισμένης στρατηγικής με επίκεντρο την καινοτομία σε βραχυπρόθεσμο και μεσοπρόθεσμο ορίζοντα για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας του κλάδου.

Είναι γνωστό ότι η παρούσα οικονομική κρίση έχει πλήξει και την Χημική βιομηχανία με συνέπεια όλοι οι σχετικοί δείκτες να διαμορφώνονται σε χαμηλά επίπεδα (περιθώριο κέρδους, τζίρος – πωλήσεις κ.α.), σύμφωνα με πρόσφατη μελέτη της Hellastat. Επιπρόσθετα η αύξηση των εισαγωγών από Τρίτες Χώρες, πέρα από τις παραδοσιακές αγορές της Ευρωπαϊκής Ένωσης, κυρίως λόγω

ανταγωνιστικών τιμών και δευτερευόντως λόγω ποιότητας, μεγενθύνει τα ήδη υπάρχοντα προβλήματα. Ως εκ τούτου ο διεθνής ανταγωνισμός αυξάνει, η βιωσιμότητα των επιχειρήσεων του κλάδου καθίσταται οριακή και πολλές επιχειρήσεις αναζητούν στρατηγικό εταίρο ή θα οδηγηθούν σε διακοπή της δραστηριότητάς τους.

Από τα παραπάνω γίνεται εύκολα αντιληπτό ποιοι είναι οι βασικοί παράγοντες-προβλήματα που κυριαρχούν στο Ελληνικό επιχειρηματικό περιβάλλον. Υπενθυμίζω το υψηλό κόστος διακίνησης πρώτων υλών, το υφιστάμενο νομικό πλαίσιο αδειοδότησης των επιχειρήσεων, η γραφειοκρατία και άλλα που συνιστούν τροχοπέδη για την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων.

Κλείνοντας, θέλω να τονίσω ότι Χημική Βιομηχανία βρίσκεται αντιμέτωπη με την κρίση.

Βιώνει μια δύσκολη πραγματικότητα με ύφεση σε κλάδους της οικονομίας αλλά και κλίμα επιφυλακτικότητας από την πλευρά της αγοράς.

Στην κατάσταση αυτή, για να ξαναμπούμε σε τροχιά ανάπτυξης η Χημική Βιομηχανία πρέπει να αντιμετωπιστεί ως ζωτικό μέρος της Ελληνικής Οικονομίας με πρωτοβουλίες του κράτους και των αρμοδίων φορέων που θα βελτιώσουν το κλίμα και με άμεση εφαρμογή αποδοτικών μέτρων για την στήριξη της.

Η πορεία της Βιομηχανίας προς το μέλλον είναι κρίσιμη. Για αυτό απαιτείται γρήγορα να ληφθούν τα απαραίτητα μέτρα, μέσα από τις κατάλληλες συνέργειες που θα την στηρίξουν και θα την οδηγήσουν σταδιακά σε αναπτυξιακή τροχιά.

Γ. Ι. Ζαγκλιβερινός